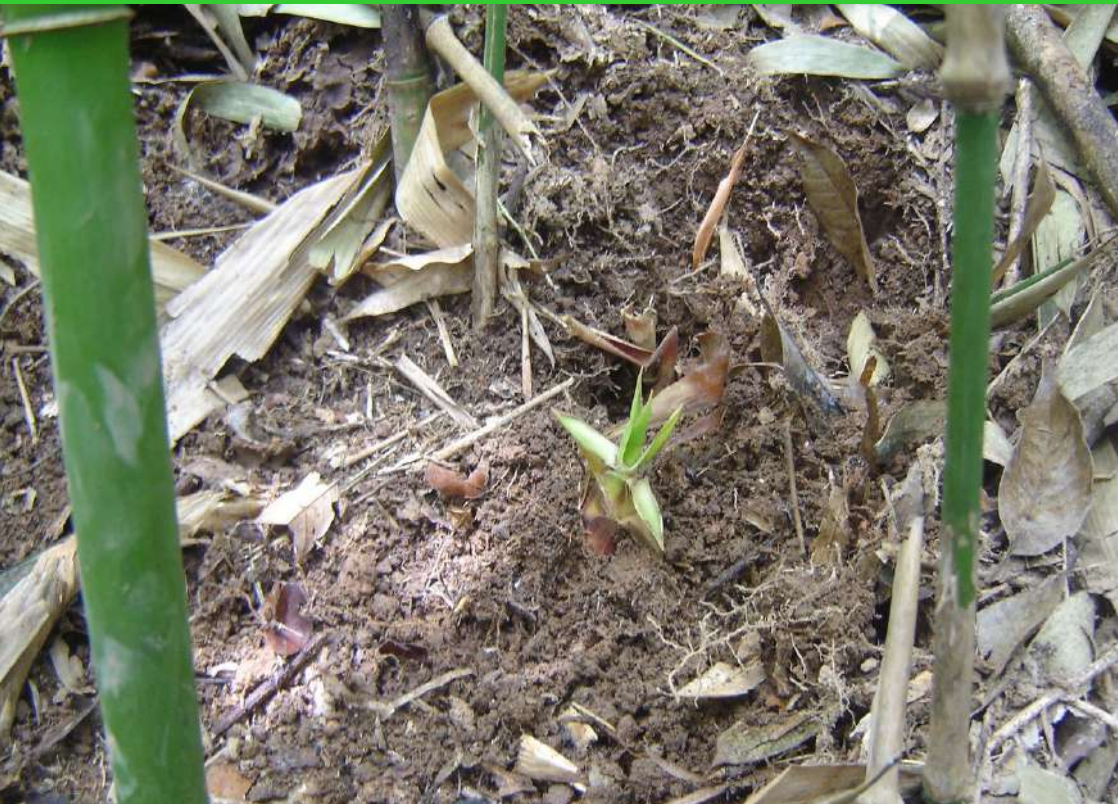

ເພື່ອຮັບປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການໃຫ້ແກ່ຊາວ
ກະສິກອນໃນເຂດບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການກະສິກຳເພື່ອໂພຊະນາການ

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

01

ປື້ມຄຸ້ມສິ່ງເສີມເຕັກນິກ

ການຄຸ້ມຄອງປ່າໜໍ່ຂົມທຳມະຊາດ

ບ້ານໂພນໄຊ ເມືອງໄຊເສດຖາ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ສ ປປ ລາວ.
Phonexay village, Saysettha district, Vientiane Capital,
Lao PDR.

ໂທ: +856 20 416 556

Fax: +856 20 416 556

E-mail : ssfsn.project@gmail.com

ເວັບໄຊ້: www.afn.gov.la

ໂຄງການກະສິກຳ ເພື່ອໂພຊະນາການ

ມັງກອນ, 2019

ເອກະສານອ້າງອີງ

viloune soydara and sounthone ketphanh,
sounthone53@yahoo.com

ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ 100 ຊະນິດທີ່ສໍາຄັນໃນ ສສປ ລາວ 2009

8. ຂໍ້ແນະນຳໃນການຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອອກສູ່ ວົງກວ້າງ

ທັງໝົດທີ່ກ່າວມານີ້ພາໃຫ້ມີຜົນສຳເລັດ, ມີລາຍຮັບດີ, ຮັ່ງມີບ້ານທີ່ມີປ່າ
ໜໍ່ຂົມກວມ 80% ຂອງພື້ນທີ່ ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານຕ້ອງມີຄວາມກະຕືລືລົ້ນ
ແລະ ມີຄວາມສາມັກຄີ.

ຊາວກະສິກອນຂາຍໜໍ່ຂົມ

ຂໍ້ແນະນຳ

ປຶ້ມຄູ່ມືນີ້ແມ່ນເຈດຕະນາເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືງ່າຍຂຶ້ນໃນການ
ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ນຳສະເໜີຈຸດປະສົງຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນຂອງການນຳໃຊ້ປຶ້ມຄູ່ມື
ກ່ຽວກັບການປັບຕົວທາງດ້ານເຕັກນິກ ການຄຸ້ມຄອງໜໍ່ຂົມຢູ່ໃນບ້ານເປົ້າໝາຍ
ໂຄງການ ກະສິກຳເພື່ອ ໂພຊະນາການ ເຂດພາກເໜືອຂອງປະເທດລາວ.

ປຶ້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງໃຫ້ແທດເໝາະໃນ
ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງ ໂຄງການ ກະສິກຳເພື່ອ ໂພຊະນາການ ໂດຍມີການ
ຮ່ວມມືກັບນັກວິຊາການສະເພາະດ້ານ ແລະ ພະນັກງານປະສານຂອງໂຄງການ
NAFRI/DTEAP ເພື່ອພັດທະນາມາເປັນເຄື່ອງມືໃຫ້ແກ່ພະນັກງານຂັ້ນແຂວງ.
ເມືອງ ສາມາດຖ່າຍທອດໄປເຖິງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນໃນພື້ນ
ທີ່ເປົ້າໝາຍໂຄງການ.

ຂຽນ ແລະ ຮຽບຮຽງໂດຍ:

ໄລຄຳ ສີຫານາກ

ອອກແບບ ແລະ ຈັດໜ້າໂດຍ:

ອຸໄລທຳ ລາຊະສີມມາ ແລະ ອານິງ ວິໄລວັນ

ຜູ້ກວດແກ້:

ວົງວິໄລ ວົງຄຳຊາວ

ສາລະບານ

	ໜ້າ
ຂໍ້ແນະນຳ	3
ສາລະບານ	4
ຄຳນຳ	5
1. ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປ ແມ່ນໃຫ້ເວົ້າລວມໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບການສືບພັນ, ການກະຈາຍພັນແລະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕ	6
2. ຜົນປະໂຫຍດທາງໂພສະນາການ ແລະ ການສ້າງລາຍຮັບ	9
3. ເຕັກນິກ ແລະ ຂັ້ນຕອນການຄຸ້ມຄອງຈັດສັນ	10
4. ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງຊາວກະສິກອນ	12
5. ການປົວລະບັດຮັກສາ	15
6. ເຕັກນິກການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດໜໍ່ຂົມ	15
7. ການປະເມີນທາງດ້ານການຕະຫຼາດ(ລາຄາແຕ່ລະລະດູການ, ກຳລັງການຊື້, ກຳລັງຜົນຜະລິດ)	16
8. ຂໍ້ແນະນຳໃນການນຳໄປຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອອກສູ່ວົງກ້ວາງ	16
ເອກະສານອ້າງອີງ	17

7. ການປະເມີນທາງດ້ານການຕະຫຼາດ(ລາຄາແຕ່ລະລະດູການ, ກຳລັງການຊື້, ກຳລັງຜົນຜະລິດ)

ລາຄາຂອງຕະຫຼາດແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມລະດູເລີ່ມຕົ້ນແມ່ນຈະໄດ້ລາຄາດີໜ້ອຍໜຶ່ງ ເພາະລະດູນີ້ໜໍ່ຂົມແຊບດີລະດູກາງກໍ່ດີເໝືອນກັນທ້າຍລະດູແມ່ນລາຄາຫຼຸດໜ້ອຍໜຶ່ງເພາະຫາໄດ້ຫຼາຍ ແລະ ມີຫຼາຍບ່ອນໜໍ່ສູງ

ການຄິດໄລ່ຕົ້ນທຶນ ແລະ ລາຍຮັບ

- ລາຍໄດ້ຈາກໜໍ່ຂົມແມ່ນ 40 % ຂອງລາຍໄດ້ທັງໝົດຂອງຄອບຄົວຕໍ່ປີ
- ສະເລ່ຍ 75ກິໂລ/ຄົນ/ປີ
- ລາຄາສະເລ່ຍ 5.000 ກີບ/ກິໂລ
- ກຸ່ມໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ 200 ກີບ/ກິໂລ

ການເກັບຜົນຜະລິດໜໍ່ຂົມ

5. ການບົວລະບັດຮັກສາ

- ລະດູເລີ່ມເກັບກູ້ໜໍ່ຂົມແມ່ນລະດູໜາວ ຄວນອານາໄມຂອບເຂດເພື່ອປ້ອງກັນໄຟລາມປ່າ
- ປະຕິບັດຕາມລະດູເປີດເກັບກູ້ໜໍ່ຂົມ ແລະ ບົດລະດູ
- ຕັດສາງລໍາແກ່ເກີນກ່ວາ 3 ປີອອກ
- ລໍາແກ່ບໍ່ສາມາດໃຫ້ໜໍ່ແລ້ວຖ້າໃຫ້ກໍຈະໃຫ້ໜໍ່ນ້ອຍບໍ່ງາມ
- ໃຊ້ສຽມຊຸດເອົາໜໍ່ໃຕ້ດິນ ແລະ ເອົາໜໍ່ທີ່ຜິ້ນອອກມາໜໍາດິນ
- ເໝາະສົມທີ່ສຸດໃນການເກັບກູ້ແມ່ນຊວງເດືອນ 12-1

6. ເຕັກນິການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດໜໍ່ຂົມ

ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການທີ່ວາງໄວ້ຄື: ລະດູເປີດຫາ ແລະ ລະດູປິດໃຊ້ສຽບ, ຈິກນ້ອຍແວດ, ຄ່ອຍໆຂວາເອົາບໍ່ໃຫ້ກະທົບກະເທືອນຮາກຫາໄດ້ມາແມ່ນຂາຍໃຫ້ກຸ້ມເກັບຊື້ພາຍໃນບ້ານ.

ການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດໜໍ່ຂົມ

ຄຳນຳ

ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນມີບົດຍາດສຳຄັນ ສຳລັບເສດຖະກິດຊົນນະບົດໃນ ສປປລາວ ແລະ ມັນກໍໄດ້ມີການສຶກສາແລ້ວຈຳນວນໜຶ່ງ. ເປັນທີ່ຮູ້ກັນດີແລ້ວວ່າຊະນິດພັນພືດຕ່າງໆໄດ້ຕອບສະໜອງຜະລິດຕະຜົນຢ່າງກວາງຂວາງສຳລັບການບໍລິໂພກ ແລະ ການຜະລິດເຊິ່ງລວມມີ: ອາຫານທີ່ມີໂປຼເຕອິນຈາກພືດເຊັ່ນ: ເຫັດ, ໜໍ່ ໄມ້, ໝາກ ໄມ້ຜັກ ແລະ ນ້ຳ ເຜິ້ງ, ເປັນວັດສະດຸສຳລັບປຸກເຮືອນ ແລະ ການຜະລິດຫັດຖະກຳເຊັ່ນ: ໄມ້ ປ່ອງ, ຫວາຍ, ເຕີຍ, ຫຍ້າຄາ ແລະ ບໍ່ສາ, ເປັນຍາພື້ນເມືອງ ແລະ ອາຫານສັດ.

ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນໃນການດຳລົງຊີວິດຂອງຄົວເຮືອນ ໂດຍສະເພາະເປັນອາຫານສຳລັບປະຊາຊົນ ຊົນນະບົດ, ອາຫານທີ່ຫາໄດ້ຈາກປ່າແມ່ນສຳຄັນກວ່າໝູ່ ໃນບັນດາຜົນຜະລິດ

ຊັ້ນສັດປ່າແລະປາແມ່ນແຫຼ່ງໂປຼເຕອິນທີ່ສຳຄັນຂອງປະຊາຊົນໄດ້ມີການປະເມີນໄວ້ວ່າ: ອາຫານຈາກປ່າແມ່ນມີການປະກອບສ່ວນລະຫວ່າງ 61-79% ທາງດ້ານນ້ຳໜັກ ຂອງການບໍລິໂພກທີ່ບໍ່ແມ່ນເຂົ້າແລະຕອບສະໜອງພະລັງງານສະເລຍ 4% , ການຊຽມ 40%, ທາດເຫຼັກ 25%, ວິຕາມິນເອ ແລະ ຊີ40%, ນອກນັ້ນອາຫານຈາກປ່າຍັງເປັນເຂດກັນຊົນຕ້ານກັບການຂາດເຂີນອາຫານຕາມລະດູການ ຫຼື ສຸກເສີນ.

1. ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປແມ່ນໃຫ້ເວົ້າລວມໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບການສືບພັນ, ການ ກະຈາຍພັນແລະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕ

- ຊື່ທ້ອງຖິ່ນ: ໜໍ່ຂົມ
- ຊື່ອື່ນ: ຫ່າຄາ(ພາສາຜູ້ນ້ອຍ), ຈາກຈັ່ງ(ພາສາຂະມຸ)
- ຊື່ວິທະຍາສາດ: Indosasa sinica C.D.Chu et.C.S.chao
- ວົງຕະກຸນ: POCEAE/GRAMINEA

1.1 ລັກສະນະພືດສາດ

ໜໍ່ຂົມແມ່ນພືດຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ຈັດຢູ່ໃນພວກຕະກຸນຫຍ້າ ລຳໜໍ່ຂົມຈະປົ່ງຂຶ້ນລຳດຽວ ບໍ່ອອກເປັນສຸມຄືກັບໄມ້ປ້ອງຊະນິດອື່ນລຳສູງ 7-12 ແມັດມີເສັ້ນຜ່ານກາງລຳຕົ້ນ 3-6 ຊັງຕີແມັດ ລຳຕົ້ນກົມມີສີຂຽວ,ລຳແກ່ມີປາມສີຂາວ ມີປ້ອງຍາວ 20-50 ຊັງຕີແມັດ, ຂໍຈະມີງ່ານ້ອຍຮຽວອອກ 1-3 ງ່າ, ກາບຫຸ້ມລຳມີສີຂຽວອອ່ນ ຍາວ 29-30 ຊັງຕີແມັດ, ກວ້າງ 13-15 ຊັງຕີແມັດ, ທາງໃນກ້ຽງ, ນອກມີຂົນນຸ້ມປົກຄຸມ.

ລັກສະນະໜໍ່ຂົມ

ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຢ່າງຍືນນານຮັບຮອງຊິເປັນເຈົ້າຊົມໃຊ້ປ່າໄມ້ ແລະ ທິດິນປ່າໄມ້ຂອງບ້ານຕາມປະເພນີ ທີ່ເຄີຍໄດ້ປະຕິບັດມາແຕ່ບູຮານນະການໂດຍສອດຄ່ອງກັບລະບຽບກົດໝາຍທີ່ລັດວາງອອກໝູ່ຜ່ອນການທຳລາຍຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ກ້າວໄປເຖິງປ່ອນ ການຢຸດຕິການຖ່າງປ່າເຮັດໄຮ່, ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ຢ່າງຊະຊາຍ ພ້ອມທັງປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ມາດຕາ 11 ການຂຶ້ນແຜນຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ ແລະ ເປັນເຈົ້າການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງ ປົກປັກຮັກສາ ພື້ນຟູບູລະນະ ປຸກຂະຫຍາຍປ່ານຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ (ກົດໝາຍປ່າໄມ້).

ລັກສະນະປ່າໜໍ່ຂົມມີການຈັດການແລ້ວ

ການຖ່າງຈັດສາງປ່າໜໍ່ຂົມ

4.3 ການສໍາຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນການຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຊ້

ສໍາຫຼວດເກັບກໍາຂໍ້ມູນ ສະພາບປ່າໄມ້ໃນຂອບເຂດຂອງຕົ້ນກໍານົດເຂດ ຕິດຕາມສະພາບການປ່ຽນແປງຂອງປ່າ, ເນື້ອທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກໍານົດປະເພດປ່າໄມ້ ມີຈັກປະເພດວ່າງແຜນຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຊ້ແຕ່ລະປະເພດ ປ່າໄມ້ .ໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມມາດຕາ 10 ການສໍາຫຼວດຈັດສັນ ແລະ ກໍານົດ ປະເພດ ແລະ ຂອບທີ່ດິນປ່າໄມ້ (ກົດໝາຍປ່າໄມ້)ມາດຕາ 16 ປະເພດປ່າໄມ້ ການກໍານົດຂອບເຂດພື້ນທີ່ຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຊ້ ແລະ ການສ້າງລະບຽບການແນໃສສົງ ເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນບ້ານທີ່ຕັ້ງຖິ່ນຖານ ແລະ ເຄີຍດໍາລົງຊີວິດຕິດພັນ.

1.2 ການກະຈາຍພັນ

ໜໍ່ຂົມມັກພົບເຫັນໃນປ່າປະສົມໃນພາກເໜືອຂອງລາວຄື: ຜຶ້ງສາລີ, ຊໍາເໜືອ, ຫຼວງນໍ້າທາ, ອຸດົມໄຊ, ຊຽງຂວາງ, ໜໍ່ຂົມນີ້ຈະເກີດຕາມພື້ນທີ່ຄ່ອຍຊັນ ໃນລະດັບນໍ້າທະເລ 300-800 ແມັດ.

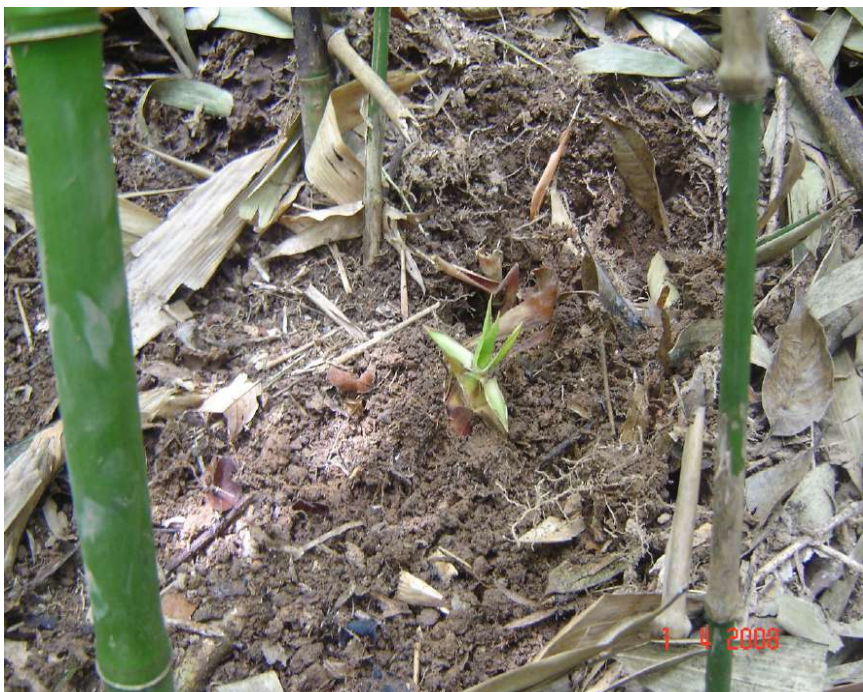
ໜໍ່ຂົມແມ່ນພືດຊະນິດໜຶ່ງທີ່ຈັດຢູ່ໃນພືດຊະນິດຫຍ້າ ລໍາໜໍ່ຂົມຈະປົ່ງຂຶ້ນລໍາ ດຽວບໍ່ອອກເປັນສຸມຄື: ໄມ້ປ່ອງຊະນິດອື່ນລໍາສູງ 7-12 ແມັດ, ມີເສັ້ນຜ່າສູນ ກາງລໍາຕື້ນ 3-6 ຊັງຕີແມັດ, ລໍາຕື້ນມີສີຂຽວລໍາແກ່ມີປາມສີຂາວ, ມີປ້ອງຍາວ 20-50 ຊັງຕີແມັດ, ຈະມີງ່ານ້ອຍຮຽວອອກ 1-3 ງ່າກາບໂທມລໍາມີສີຂຽວ, ອອນ ຍາວ 27-30 ຊັງຕີແມັດ ກ້ວາງ 13-15 ຊັງຕີແມັດ,ທາງໃນກ້ຽງນອກມີ ຂົນປົກຫໍ່ຫຸ້ມ, ຫໍ່ຫຸ້ມມັກພົບເຫັນໃນປ່າປະສົມໃນພາກເໜືອຂອງລາວ. ຜຶ້ງສາລີ ອຸດົມໄຊ ຫຼວງນໍ້າທາ ຊໍາເໜືອ ຊຽງຂວາງ ໜໍ່ຂົມນີ້ເກີດຕາມພື້ນທີ່ຄ່ອຍຊັນ.ໃນ ລະດັບໜ້ານໍ້າທະເລ 300-800 ແມັດ.

ລັກສະນະຂອງປ່າໜໍ່ຂົມ

1.3 ການປົກຄຸມຄວາມໜາແໜ້ນ

ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງລຳທີ່ມີອາຍຸ 3 ປີຂຶ້ນໄປມີ 4.480 ລຳ/ເຮັກຕາ, ນ້ຳໜັກແຫ້ງ 22,5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ, ສາມາດໄດ້ຜົນຜະລິດ 12.500 ຫໍ່/ເຮັກຕາ (ນ້ຳແພງປີ2006) ລຳຂອງມັນສາມາດເກັບກູ້ໄດ້ຕະຫຼອດປີຕັດເອົາລຳທີ່ມີອາຍຸ 3 ປີ ຂຶ້ນໄປ ລຳແກ່ຈະໃຫ້ໜ້ອຍຫຼືໜ້ອຍໃຫຍ່ ໃຊ້ສຽມຊຸດເກັບກູ້ໜ້ອຍ ຫຼື ໜ້ອຍໃຫຍ່ ຫຼືຫັກເອົາໜ້ອຍດິນເກັບກູ້ໃນເດືອນ 12-5 ຊ່ວຍໃຫ້ເກັບກູ້ຜົນຜະລິດໃນຊ່ວຍເດືອນ 12-3 ຂອງທຸກປີ.

ຮໍ່ຂົມກຳລັງຝື່ນິດິນ

4. ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງຊາວກະສິກອນ

4.1 ຄວາມສະມັກໃຈຂອງຊາວກະສິກອນ

ມີຄວາມສົນໃຈ,ມັກໃນອາຊີບນີ້ ແລະ ເອົາໃຈໃສ່ໃນການປົກປັກຮັກສາຜ່ານການປົກສາຫາລືໃນກອງປະຊຸມປະຊາຊົນພ້ອມການຈັດຕັ້ງຂອງບ້ານກໍໄດ້ມີຄວາມຕັດສິນໃຈເປັນເອກະພາບກັນປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນຂອງວຽກງານຈັດສັນປ່າໜ້ອຍຂອງບ້ານ ເຊິ່ງມີບົດບາດສຳຄັນໃນແງ່ການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດຂອງບ້ານກ້າວໄປເຖິງການຫຼຸດຜົນຈາກຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ.

ແນວທາງ ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງພັກ ແລະ ລັດເພື່ອເຮັດໃຫ້ຊາດຫຼຸດຜົນອອກຈາກຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2020. ການລົບລ້າງການຖ່າງປ່າແບບເລືອນລ້ອຍ ແລະ ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່ໃຫ້ໜັ້ນຄົງ.

ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຫັນໄປສູ່ອຸດສາຫະກຳທີ່ທັນສະໄໝຕິດພັນກັບການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບໜັ້ນຄົງ.

ປະຊາຊົນມີຄວາມກະຕືລືລົ້ນ, ດຸໝັນຂະຫຍັນສາມາດເປັນຕົວແບບໃຫ້ບ້ານອື່ນໄດ້.

4.2 ບັນດາປັດໃຈ ແລະ ເຄື່ອງມືຕ່າງໆທີ່ຄວນກະກຽມໃນການຄຸ້ມຄອງຈັດສັນ.

- ການນຳໃຊ້ແຜນທີ່
- ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
- ການປະເມີນ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ແຜນທີ່ສະພາບປ່າ
- ເຕັກນິກການສຳຫຼວດປ່າໄມ້ເພື່ອຈຸດປະສົງຕ່າງໆ
- ເຕັກນິກການປະເມີນສະພາບມີແບບມີສ່ວນຮ່ວມ
- ການຂຽນແຜນຈັດສັນ

3. ເຕັກນິກ ແລະ ຂັ້ນຕອນການຄຸ້ມຄອງຈັດສັນ

- ພື້ນທີ່ປ່າທັງໝົດ ມີ 648 ເຮັກຕາ, ເນື້ອທີ່ປ່າໜໍ່ຂົມມີ 515 ເຮັກຕາ, ກຳນົດເປັນ 2 ຕອນ ເພື່ອເກັບໜໍ່ຂົມປີ/ປີ.(1996).
- ການກະກຽມວາງແຜນການສົມທົບອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ.
- ການດັດປັບແຜນ(ໂຄງການ).
- ການສົມທົບກັບປະຊາຊົນຜ່ານນາຍບ້ານ.
- ການສັງລວມຄິດໄລ່ວິເຄາະຂໍ້ມູນ.
- ການນຳສະເໜີຜົນການສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນຈັດສັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.
- ການນຳສະເໜີກິດຈະກຳສະໜັບສະໜູນ.
- ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ.
- ສຳຫຼວດປ່າໜໍ່ຂົມດ້ວຍວິທີການຊຸ່ມຕົວຢ່າງແບບຈັດສັນປ່າກຳໜົດການທົດລອງ.
- ວາງດອນ 20x20 ແມັດ ຕັດລຳແກ່ອອກ 100% ໄດ້ຜົນຜະລິດຫຼາຍ.
- ນຳໃຊ້ວິທີການທົດລອງລຳແກ່ອອກ 100 ເປີເຊັນ - 4.480 ລຳ/ເຮັກຕາ ຈະໃຫ້ໜໍ່ເລີມຈາກການສຳຫຼວດວາງແຜນນຳໃຊ້ປີ/ປີ.
- ເນື້ອທີ່ລວມປ່າໄມ້, ປ່າໜໍ່ຂົມເອກະພາບຈັດສັນປ່າໜໍ່ຂົມ, ສ້າງລະບຽບເກັບກູ້ລຳແກ່ທີ່ມີອາຍຸ 3 ປີ.
- ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງການຈັດສັນຕາມລະດູການໃນຊ່ວງເດືອນ 12-3 ແມ່ນເປັນຊ່ວງທີ່ສາມາດເກັບກູ້ໄດ້.
- ຜູ້ໃດລະເມີດຈະຖືກປັບໃໝຕາມລະບຽບການຂອງບ້ານທີ່ວາງອອກ.

2. ຜົນປະໂຫຍດທາງໂພສະນາການ ແລະ ການສ້າງລາຍຮັບ

ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນໃນການດຳລົງຊີວິດຂອງຄົວເຮືອນ ໂດຍສະເພາະເປັນອາຫານສຳລັບປະຊາຊົນ ຊົນນະບົດ,ອາຫານທີ່ຫາໄດ້ຈາກປ່າແມ່ນສຳຄັນກວ່າໝູ່ ໃນບັນດາຜົນຜະລິດຊັ້ນສັດ ແລະ ປ່າ ແມ່ນແຫຼ່ງໄປຜູ້ເອົາທີ່ສຳຄັນຂອງປະຊາຊົນໄດ້ມີການປະເມີນໄວ້ວ່າ: ອາຫານຈາກປ່າແມ່ນມີການປະກອບສ່ວນ ລະຫວ່າງ 61 – 79% ທາງດ້ານນ້ຳໜັກ ຂອງການບໍລິໂພກທີ່ບໍ່ແມ່ນເຂົ້າແລະຕອບສະໜອງພະລັງງານສະເລ່ຍ 4% ການຊຽມ 40% ທາດເຫຼັກ 25% ວິຕາມິນ ເອ ແລະ ຊີ 40%ນອກນັ້ນອາຫານຈາກປ່າຍັງເປັນເຂດກັນຊົນຕ້ານກັບການຂາດເຂີນອາຫານຕາມລະດູການຫຼືສຸກເສີນ.ນອກຈາກບໍລິໂພກພຽງພໍຕົນເອງແລ້ວເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຍັງສາມາດສ້າງເປັນລາຍໄດ້ອີກເຊັ່ນດຽວກັນ. ຜົນຜະລິດເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຖືກເກັບກູ້ ແລະ ນຳໄປຂາຍຕາມລະດູການຢູ່ຕະຫຼາດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສື່ໃຫ້ຜູ້ສົ່ງອອກ.ການສຶກສາໄດ້ພົບວ່າການຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນມີຄຸນຄ່າສະເລ່ຍ 11% ຂອງລາຍຮັບ ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 55% ໃນເຂດປ່າທີ່ອຸດົມສົມບູນ(ຍຸດທະສາດຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ເຖິງປີ 2020 ແລະ ແຜນດຳເນີນງານເຖິງປີ 2010 ໜ້າ 38-39).

ຈາກຄວາມໝາຍຄວາມສຳຄັນດັ່ງກ່າວໂດຍອີງໃສ່ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ເປັນທ່າແຮງຂອງທ້ອງຖິ່ນເຮົາຄວນຊົມໃຊ້ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນແບບບໍ່ບົກແຫ້ງດັ່ງບົດຮຽນການຈັດສັນປ່າໜໍ່ຂົມຂອງບ້ານນ້ຳແພງຈາກຈຸດລິເລີ້ມແບບປະຖົມປະຖານມາເປັນລັກສະນະການຄ້າຂາຍແບບມີກົດເກນເກີດຂຶ້ນຄັ້ງທຳອິດໃນ ສ ປ ບ ລາວ ແມ່ນໄດ້ຖືກທົດລອງ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນດີຈົນເຖິງປະຈຸບັນ ແມ່ນຢູ່ບ້ານນ້ຳແພງ, ເມືອງ ນາໜ້, ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ຊຶ່ງບ້ານດັ່ງກ່າວຫ່າງຈາກເມືອງໄຊ 60 ກິໂລແມັດ. ໄປທາງຊາຍແດນແຂວງ ຫຼວງນ້ຳທາ ແລະ ຊາຍແດນຈີນ(ບໍ່ເຕັນ) ເປັນບ້ານ ຂະມຸ.